

GRAND LODGE  
OF THE ANCIENT FREE & ACCEPTED MASONS  
OF BULGARIA  
GRAND GERERAL ASSEMBLY



ВЕЛИКА ЛОЖА  
НА СТАРИТЕ СВОБОДНИ И ПРИЕТИ ЗИДАРИ  
В БЪЛГАРИЯ  
ВЕЛИКО ОБЩО СЪБРАНИЕ

### МАНДАТНА ПЛОЧА

за мандата 6012 :- 6013 А.: Л.:

положена от

**Бр.: Володя Лозанов**

Свободен Зидар от Л.: Зора П.: 001, О.: София

действащ Велик Майстор,

посочен кандидат за Велик Майстор

на Великата Ложа на Старите Свободни и Приети Зидари в България

и

**Бр.: Емил Хърсев**

Свободен Зидар от Л.: Заря П.: 001, О.: София

действащ Велик Секретар

посочен кандидат за Велик Секретар

на Великата Ложа С.: С.: П.: З.: в България

пред

Великото Общо събрание

на Великата Ложа С.: С.: П.: З.: в България

свикано в Ориента Велико Търново

на двеста шестдесет и осмия ден

от шест хиляди и единадесетата година на Светлината

Най-високоуважаеми Братя Стари Велики Майстори,  
Много високоуважаеми Братя Велики Сановници,  
Високоуважаеми Братя Майстори на стол,  
Уважаеми Братя представители на съюзните Ложи,  
всички обични Братя, които четете тази Плоча,

нека в мир и преклонение пред Красотата на сътвореното от Строителя на всички светове,  
Великия Архитект на Вселената, да потърсим упование в Силата на нашето Братство, за да  
царува Мъдростта над нашия Градеж!

Измина пълният цикъл от време, на което нашият Основен закон повелява Великият Майстор и Великите Сановници да се явят пред вас, за да дадат отчет пред Братството и всеки да получи каквато плата е заслужил на Великия Градеж. Точно преди две години ние се изправихме пред Великото общо събрание, положихме нашата Плоча в знак на оброк пред висшия орган на нашата Гилдия, и с акта на свободния избор на Братята, ние поехме Мандата да водим Великата Ложа по избрания път. Този Мандат [*mandatum* (лат.) заповед, поръчение от *mando, -are*, разпореждам, възлагам, доверявам] ни постави трудни задачи, разпорежи ни да преследваме високи цели, възложи ни дълга да опазим Древните Ландмарки, и да изпълняваме Древните Задължения така, както са ги спазвали истинските

Майстори Свободни Зидари от незапомнени времена и както ще се съблюдават до самия край на времето.

Далеч сме от мисълта, че сме успели да изпълним всички задачи, които ни възложи Братството с този Мандат, нито ще успеем да свършим всичко започнато до идния Еньовден, когато според нашия Основен закон изтича отреденото ни време да изпълним длъжностите, които ни поверихте. В отчетите, които периодично сме ви представяли, и в онези, които ще дадем пред Великото Общо събрание, подробно ще изложим както свършеното, така и всичко от дадения ни Мандат, което не смогнахме да довършим. И всеки Брат ще може да се обърне към Мандатната плоча, положена пред Великото Общо събрание, което ни даде вяра със своя избор, за да отмери сам какво сме свършили, докъде сме стигнали и да се увери, че нито сме се отметнали от дадения обет, нито сме се отклонили от споделените цели и приоритети, нито пък сме занемарили Градежа на нашата Велика Ложа в никоя съществена насока.

Изглежда такава положителна преценка на Братята Майстори от нашите Съюзни Ложи е надделяла над справедливите упреци, които Братята с пълно право могат да ни отправят заради нашето неумение, несръчност и недостатъчни сили да се справим докрай с всичко, с което се нагърбихме. Така ние тълкуваме доверието на онези Регулярни и Правоспособни Съюзни Ложи, което те ни даряват, като посочват отново нашите имена за повторен избор на вече заеманите от нас високоотговорни длъжности във Великата Ложа. Това доверие, което получаваме от Братята и Ложите, издигнали нашите номинации за следващия Мандат, макар вече добре да са им известни нашите ограничени физически и умствени сили, а и чисто човешките ни слабости и несвършенства, още повече ни задължава пред вас и всички Стари Свободни и Приети Зидари в България.

Без съмнение имаме право да приемем акта на нашата повторна номинация, а и издигнатите номинации за новия Мандат на практически всички действащи Велики Сановници, като предварителен Знак за подкрепа на Братството за онзи курс, приоритети и цели, които заявихме в Мандатната плоча, положена пред Великото общо събрание през 6009 Година на Светлината. От една страна вашата предварително заявена подкрепа облекчава нашия дълг да изложим нашето виждане за насоките на Градежа през следващия Мандатен цикъл. От друга страна, става още по-наложително настоящата Плоча да се спише и положи, за да отбележи като пореден пътен камък неизбежните поврати в странстванията на нашето Братство през времето. Не е достатъчно да екстраполираме посоките, очертани в Мандатната плоча от 6009 А.:L.:. Защото нашият път не води само направо, напред и нагоре. Великата Ложа е длъжна да следва и овладява превратностите на времето, да се променя сама, за да може да променя към добро човешкото общество, от което е част. Как ние виждаме необходимите промени в нашата Велика Ложа и в света, който ни заобикаля, това трябва да заяви тази Мандатна плоча, за да послужи като база не само за избора, който ви предстои да направите за следващия Мандат, но и за Решенията, които само върховният орган на Великата Ложа, Общото събрание може да обсъди и трябва да вземе, за да коригира предварителната Скица за нашата обща Работа през следващите години, представена в тази Плоча.

Чий дълг е да положи Мандатна плоча и чие мнение изразява тя? Редно е в този документ да са представени общите идеи на Великия Майстор и подбран от него екип от Велики Сановници, които да го подпомагат, всеки в своя ресор, да води Великата Ложа през идния Мандатен период. Но нашият Основен закон предвижда друго – личен избор на Великия Майстор и всеки Велик Сановник, вместо избор на екип (подобно на реда, който Конституцията на Република България предвижда за избор на правителство: парламентът

избира премиера, който съставя кабинет, гласуван от парламента «ан блок», като единен екип).

Ние сме дълбоко убедени, че идеите на тази Мандатна плоча се споделят, най-малкото в общи линии (без да са предварително съгласувани, а още по-малко – гласувани), от действащия Съвет на Великите Сановници. Те, струва ни се, се споделят и от мнозинството Братя, номинирани за вашия избор днес; измежду това мнозинство от номинираните без съмнение може да се формира работещ Съвет на Великите Сановници като екип от единомишленици. Нещо повече, идеите в тази Мандатна плоча със сигурност се споделят от мнозинството Братя в нашата Велика Ложа, чиито представители дадоха своя глас в полза на тези идеи както през 6009 А.:L.:, така и в процеса на издигане на номинации за следващия Мандат. Защото изведените в тази Мандатна плоча цели и приоритети на Градежа през следващите две Години на Светлината далеч не са лично мнение, нито пък авторите на този документ претендират за патент върху тях. Напротив, в тази Скица за бъдещата ни Работа, ние се стремим да обобщим идеи, за които опитът ни в нашата обща Работа през последните години подсказва, че са подкрепени не само от преобладаващото мнозинство Братя, но и от широк консенсус в Братството.

Трудно е концептуален документ да се пише в съавторство от голяма група, дори близки единомишленици. Ние поехме като личен ангажимент задачата да съставим тази Мандатна плоча, но същевременно носим и отговорността тя да представлява представителен израз на общото мнение, на широкия консенсус в Братството. И ако не успеем точно да го формулираме, то причината не е в липсата на споделено от мнозинството Братя общо съгласие как трябва да се развива и Работи нашата Велика Ложа, а само в нашето лично неумение да изразим това общо съгласие със средствата на словото. Дори така да е, несъвършенството и непълнотата на тази Плоча не е фатално. Защото тази предварителна Скица, ако бъде подкрепена от вашия вот, тепърва ще се обсъжда и ще се превръща в Работен Чертеж – в политика на новия Съвет на Великите Сановници, в оперативни и нормативни Решения на Общото събрание.

Не е нужно Мандатната плоча да е обширна; невъзможно е тя да бъде подробна и конкретна, защото извън нашите възможности е да предначертаем бъдещето. Тя е преди всичко израз на нашите желания и стремежи да превърнем мечтаното в реалност. В този смисъл тя е повече Знак, отколкото предписание за дейност. И като такава тя трябва да открие само най-главното, да остане жалон, по който Братята ще отмерят - след като през 6013 А.:L.: изтече идният Мандат, доколко сме се придвижили напред, към онова, което днес е в разума и мечтите ни.

Не суета да блеснем с изящна словестност ни водят в списването на тази Мандатна плоча, а искрено желание да представим един внимателно обмислен и систематичен Градеж за целите, които възнамеряваме да следваме и Работата, която обещаваме да вършим (и ще се стремим, доколкото е по силите ни, да свършим) през идния Мандат.

### Единение

«Wer a sagt, der muß nicht b sagen.  
Er kann auch erkennen, daß a falsch war.»  
Bertolt Brecht, Der Jasager; Der Neinsager,  
2. Bild (Der Knabe)

«Който каже а, не трябва да казва б.  
Той може и да разбере, че а е било грешно.»  
Бертолт Брехт, Потвърдителят; Отрицателят,  
Второ явление (Момчето)

Тази година Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България отбелязва скръбен юбилей: десетилетие в разделение от нашите обични Братя, които ни напуснаха, за да се отделят в Обединената Велика Ложа на България; десетилетие на изолация от нашата Велика Ложа – Майка и от голямата част в световното Регулярно Масонство. Ние болезнено преживяваме тази раздяла, защото Братското единство е съдържанието и смисъла на всесветовното Свободно Зидарство. Ние го наричаме «Единение», за да подчертаем, че говорим за същността, която може да приеме различни форми. През годините на следващия Мандат Единението остава наша главна цел.

На три плана трябва да се схваща Единението, в три посоки едновременно ще се развива то и в три модални аспекта нека да мислим за него.

Нека честно изучим миналото, за да разберем какво е било и какво е могло да бъде, за да не допуснем никога вече грешките, чиято скъпа цена плащаме. Да се вгледаме в настоящето, за да преценим какво можем да сторим - всеки от нас, Съюзната Ложа и цялото Движение С.:С.:П.:З.: в България, - за Братското Единение. Да мислим сериозно за бъдещето и да мечтаем какво искаме да бъде нашето Братство, за да решим с увереност, какво трябва да бъде то. В този смисъл Единението се изразява в постигане на съгласие между нас – за миналото и съществуващото, за желаното, възможното и необходимото.

Трите плана, или проекции, на Единението са принципно различни само на пръв поглед. Майсторът Зидар открива лесно тяхната хармония, общност и съвпадение:

- вътрешното Единение, това е хармонията в Масонската Ложа, която изключва дразгите, дребнавите интриги и надборване, преодолява разногласията в името на общата цел, която увенчава съвместната Работа с радостта на Братската любов, с безкористната готовност за Помощ и с осъздания стремеж към Истината; обхванала Съюзните Ложи, хармонията на вътрешното Единение се пренася и възцарява в отношенията между Ложите и в целия Ритуален и организационен живот на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България, става предпоставка и смисъл на нашето Движение;
- Единението на българското Братство има за цел преодоляването на схизмата и пагубните крамоли, за да намерим траен *modus vivendi* заедно с нашите Братя от О.:В.:Л.:Б.:; това е смисълът, който би могъл да приеме различни форми (обединение, съединение, присъединяване, конвент, договор и пр.); но не формите тук са важни, а дълбоката същност – единно Регулярно Масонство в България;
- в глобален план Единението е взаимодействието между Братята по цял свят, за да се постигне нашата обща цел – един по-добър и по-хуманен свят; на това Братско взаимодействие между Масоните по света ние, българските Свободни Зидари тепърва

ще се учим, за да заемем своето собствено място на великия Градеж, макар че днес едва малцина<sup>1</sup> между нас осъзнават неговия мащаб и мощната Сила, която го движи.

Докато търсим Единение с О.:В.:Л.:Б.:, първа задача на нашата Велика Ложа остава да намерим Единението вътре в самите нас, защото само в нас самите то може да бъде намерено. Това означава да изпълним с Мъдрост и увенчаем с Красота живота на всяка наша Съюзна Ложа, да намерим и впрегнем собствената наша Сила в Работата на нашия общ Градеж. Още много има да направим, за да съживим контактите и да учестим съвместната Работа между Ложите, за да се опознаят, да се обикнат и да Заработят заедно Братята.

Помирението е предпоставка за Единението. През изминалите години, повече от десетилетие на бурен растеж, не само между двете Велики Ложии в България, но вътре в Съюзните Ложии бяхме свидетели на разногласия и конфликти. Напуснаха нашите Ложии мнозина наши Братя, свободни мъже и стойностни хора, които не са извършили никакви – или по не сериозни нарушения на Масонския закон. За нас те продължават да са наши странстващи Братя. Важно за нас е да върнем в Ложите достойните странстващи Масони, като ги потърсим, поискаме и предложим прошка, като намерим помирение с тях.

Ние, Посветените в Свободното Зидарство през годините на схизмата, вече сме мнозинство в Братството. Ние не сме част от раздорите, които са я причинили. За тях знаем от разкази на Братята, които са ни учили на Занаята. Но не сме участвали. За нас остава горчилката, че Братството живее разделено в две Велики Ложии, и обидата от взаимното отхвърляне.

Същите мисли и чувства сигурно вълнуват и Братята от О.:В.:Л.:Б.: Търсим път към тях.

- Надяваме се да открием начин за пряк диалог с О.:В.:Л.:Б.:, който е редно да водим с Братята, натоварени с доверие да ръководят О.:В.:Л.:Б.: – нейния Н.:В.:У.: Велик Майстор и М.:В.:У.: Велики Сановници за което сме правили непрестанни усилия. Но може и трябва да се води и диалог между Братята и Ложите в състава на двете Велики Ложии във всеки Ориент и там, където животът ги среща.
- Общите ни цели създават основа за съвместна благотворителна Работа с Братята и Ложите от О.:В.:Л.:Б.: Вече има окуражаващи примери за това. Съществуват десетки светски благотворителни организации и проекти, които се срещат и Работят заедно Братя от двете Велики Ложии. Във всички тези форми можем и трябва да ползваме светските контакти за начало на Масонски диалог. Трябва да търсим и форми за съвместни светски събития: нека конференции, изложби и концерти да събират Братя от двете Велики Ложии колкото е възможно по-често. Трудно е да говориш за Единение с Брат, когото не познаваш, а са ти сочили като опонент, дори враг.
- Ние още търсим съдействие от чуждестранните Братски Велики Ложии във веригата на Регулярното Масонство, помощта им като медиатори на бъдещия градивен диалог с

<sup>1</sup> Помислете честно, Братя, колцина от нас знаят, че самият Европейски съюз е замисъл, направляван и успешно осъществен от Братството, че Паневропейското движение е Масонски Градеж. Колко Братя знаят, че самата «Ода на Радостта» е съчинена през 5786 А.:Л.: [1785 н.е.] от Масонския Чирак Бр.: Фридрих Шилер в чест на Братята му от Л.: Златната ябълка, О.: Дрезден, П.: 119 на нашата Велика Ложа – Майка, по поръчение на неговия Гарант, В.:У.: Бр.: Кристиан Готфрид Кьорнер, който композирал първата музика на Одата. Макар да е най-известна с композицията в Деветата симфония на Бр.: Лудвиг ван Бетховен, музика за този Масонски химн са композирали и други наши Братя, като Бр.: Франц Шуберт. По предложение, издигнато през 5956 А.:Л.: [1955 н.е.] от В.:У.: Бр.: Ричард Николаус граф фон Куденхуув-Калерги, Масонският химн «Ода на Радостта» става официалният химн на Европа от 209 А.:Л.: 5973 [19.01.1972 н.е.].

О.:В.:Л.:Б.: Факт е, че единствените преки срещи между представителни делегации на българските Велики Ложи през последните години се провеждат по време на годишните Конференции на Великите Майстори на Масоните в Северна Америка (К.:В.:М.:М.:С.:А.:). За съжаление всички наши писма и покани до О.:В.:Л.:Б.: (десетки само за изминаващия Мандат), остават без отговор. Напразни бяха опитите за контакт с посредничество на авторитетни чужди Велики Ложи. Макар да получихме съгласие за посредничество от О.:В.:Л.: на Англия, О.:В.:Л.: на Германия и Н.:В.:Л.: на Франция, международната мисия за пореден път се провали.

Нашите сърца остават отворени, ръцете ни са протегнати за Единение с О.:В.:Л.:Б.: Но искреното ни желание в никакъв случаи и от никого не бива да се приема като слабост. Ние няма да приемем Единение «на всяка цена». Стремлението към Единение е зов за разум. Ние желяем диалог, но не като пазарлък, а като начин за разбирателство, почиващо върху Древните Ландмарки и обичаи на Свободното Зидарство. Не се притесняваме първи, дори едностранно, да направим решителни крачки към такова разбирателство. Няма да търсим нито «паритет», нито почести за когото и да било. Но унижение не ще приемем. Ние сме заявили ясно принципите, които не ще пристъпим:

- Запазване на достойнството на всеки Брат. Недостойни за Свободния Зидар са унижения като «регуляризация», «повторно Посвещение» и всякакъв «прием». В своите заключения за България в тазгодишния си (2011) доклад Комисията за информация по признанията на К.:В.:М.:М.:С.:А.: недвусмислено записа: «двете Велики Ложи практикуват Регулярно Масонство». Ние безусловно приемаме този Масонски факт. Но ако Братята в О.:В.:Л.:Б.: не са готови да ни приемат като Братя, значи не сме изменили пътя до Единението. Спокойни и сигурни, ние ще вървим нататък към него.
- Запазване на Ложите. Масонските Ложи са основната институция в нашето Движение. Великите Ложи са доста късна организация, Съградена от Ложите, за да им служи. Всяка Ложа ние приемаме като жива, самостояйна и независима Свободнозидарска общност със своя собствена, уникална идентичност, история, традиции, ценности, обичаи, гордост и достойнство. Те пазят изстрадана Братска любов и трудно Съградено доверие. Под никакъв претекст за Единение няма да допуснем който и да било да ни поставя предусловия за «разпускане», «реструктуриране» и външна намеса в Ложите (например «преценка на списъка» и «отстраняване на нежелани» Братя). Има ред за Масонско правосъдие и никой не може да присвои правата на Братския съд.
- Запазване на Съграденото. Ние няма да допуснем като условие за Единение да се поставя разрушаването на създаденото през годините. С разум и желание за разбирателство всичко може да се преосмисли, да се промени и да се усъвършенства. Но съсипателни идеи за «закриване» - на сдружението, което персонифицира Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България в гражданскоправния мир, или пък на Стария и Приет Шотландски Ритуал, или на която и да е организационна структура, - не могат да бъдат предусловия за един съзидателен процес, какъвто е Единението.

Днес искрено и с ръка на сърцето можем да потвърдим пред вас, че активните международните контакти, които подехме от името на В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.:, разсяха много съмнения и терзания, които изпитвахме и споделихме с вас преди две години. Посочените принципи се поддържат единодушно от всички Братя, с които сме ги споделяли – до един. Те баха потвърдени и с известния ви Арлингтънски документ «Протокол Бележки», съставен от Н.:В.:У.: Бр.: проф. д-р Рюдигер Темплин, Великият Майстор на О.:В.:Л.:Г.: за

срещите и разговорите между делегациите на В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.: и О.:В.:Л.:Б.: в началото на 6010 А.:Л.: [февруари 2010 г. н.е.] в О.: Арлингтън, Вирджиния, САЩ.

Познат ни е призивът за пречистване – и го приемаме. Но не и като мотив за саморазправа и съсия. Самият ни Основен закон (чл. 57, б. „г“) повелява да не забравяме завета на нашите предходници Майстори Зидари: в Масонството «не се отмъщава никога»<sup>2</sup>.

### Признание

קְטֻז - קְטֻז תִּירְדּוֹף

[tsedeq, tsedeq tirdof (*иврум*)]

«Правда, правда търси»

Вехтият завет, Тора, Второзаконие 16,20

Не случайно ще отделим в тази Мандатна плоча два от най-важните проблеми, с които ще живеем буквално всеки ден на идущия Мандат: Единението и Признанието. Поради тясната връзка помежду им, те се преплитат и за жалост се смесват, дори от опитни Братя Майстори. Но е дошло време ясно да ги разграничим, за да видим ясно целите си.

Единението е наша, вътрешна Работа, която ни предстои; тя е огромна по обем и необятна по значение. Всичко онова, което открихме в първата глава на тази Мандатна плоча са най-важните наши цели за следващия Мандат, а вероятно и за още много години напред. То не зависи от ничие Признание и се простира далеч отвъд формалния акт на всяко получено Признание. Да си представим за миг, Братя, че световната общност на Регулярното Масонство изведнъж и веднага приеме нашите тъжби и само след няколко дни всички Регулярни Масонски Ложи в света решат да Признаят Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България. Значи ли това, че ще забравим Единението и ще спрем да се стремим към него? Нима ще заемем позата на онези Братя (надяваме се – малцинство) в О.:В.:Л.:Б.:, които разчитат на изпитаната от тях «дипломация на мълчанието» (мълчи, не отговаряй, пази каквото си достигнал, клечи като древния мъдрец край брега на реката<sup>3</sup>, пък проб-

<sup>2</sup>

In diesen heil'gen Hallen  
Kennt man die Rache nicht,  
Und ist ein Mensch gefallen,  
Führt Liebe ihn zur Pflicht.

...

Wo Mensch den Menschen liebt,  
Kann kein Verräter lauern,  
Weil man dem Feind vergibt.

«Die Zauberföte», Akt 2, Scene III  
Musik: Br.: Wolfgang Amadeus Mozart  
Libreto: Br.: Emanuel Schikaneder

Всред тез свещени зали  
не търсим отмъщение,  
а падне ли човек, тогава,  
любов го връща към дълга.

Където човек обича човека,  
не се стаява предател,  
понеже и на врага си прощаваме.

«Вълшебната флейта», акт 2, сцена III  
Музика: Бр.: Валфганг Амадеус Моцарт  
Либрето: Бр.: Емануел Шиканедер

<sup>3</sup> Един от принципите на даоизма е да знаеш кога да действаш и кога да не действаш, той обяснява тактиката на не-действието [無為 wúwéi, у уей]. С него бащата на даоизма, Лао Дзъ, обяснява и парадокса «действие чрез не-действие» [為無為 wéiwúwéi, уей у уей] – да постигнеш нещо, като (удържиш и) не вършиш нищо. Популярна илюстрация на тактиката на не-действието е алегорията, приписвана пак на Лао Дзъ: ако стоиш достатъчно дълго на брега на реката, течението ще довлече до теб трупа на врага ти. Клопката в тази тактика е в нуждата да издържиш «достатъчно дълго». Не един не-действащ е бил издебван от врага си изотзад, та докато чака реката да донесе вражия труп, течението понася надолу неговия собствен.

лемите на българското Братство ще се решат от само себе си)? Ни най малко. Признанието не ще измени нищо: Единението ще остане наша главна цел дори ако имаме световното Признание.

Признанието е външен акт на засвидетелствано Приемане между Свободните Зидари от страните по света. Но не Признанието прави Свободните Зидари Приети. Те са Приети като Братя с акта на своето Посвещение; те са Приети, защото имат своето място в Ложата<sup>4</sup> и в мистичната Братска верига. Затова на всички езици Масонската лексика различава Приети [Accepted] от Регулярни [Regular] и от Признати [Recognized] Свободни Зидари. Съвсем в различен план е разделението между Стари [Ancient] и Модерни [Modern] и между различните послушания [obediencies] на Регулярното Масонство.

От първия ден на своето съществуване Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България е част от Регулярното Масонство в света, тя е търсила и получила Признанието на десетки Братски Велики Ложи.

Схизмата в българското Братство от 6000-6001 А.:Л.: [2000-2001 г. н.е.] и последвалите я събития и не-Масонски в дълбоката си същност действия на Братя, - у нас и по света - доведе до фактическо прекратяване на общението, с опити за пълна екскомуникация на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България, оригиналната Велика Ложа на българските Свободни Зидари. Историята на схизмата е добре позната и ние няма да ѝ отделим внимание в тази Мандатна плоча. Не за да я омаловажим, а защото смисълът на тази Плоча е да гледа напред, не в миналото.

През цялото мрачно време на схизмата Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България се е стремяла да преодолее сторената ни несправедливост. Сега си поставяме за непосредствена цел едно Потвърждаване на Признанието, което да върне оригиналната Велика Ложа на заслуженото ѝ място в световната общност на Регулярните Велики Ложи. Нашият стремеж не е да получим тепърва Признание. Нашата Велика Ложа е Призната от мнозинството Братски Велики Ложи по света. Каквото и да се е случило в българското Братство тя нито е прекратявала съществуването си, нито е нарушила Древните Ландмарки, Древните Задължения и обичаи на Свободното Зидарство, нито е прекратила Братската комуникация с Великите Ложи, на които е дала и от които е получила Признание. Нито ни е искано, нито е давано съгласието за Признаване на която и да е друга българска Велика Ложа. Ние считаме несправедливото отношение към нашата Велика Ложа за нарушение на основополагащия принцип за запазване на Масонската справедливост, положен от Тринадесетата Ландмарка. Затова настояваме даденото ни Признание да бъде Потвърдено.

В същото време ние сме длъжни да приемем реалностите в Масонския свят. Безспорен факт е, че нашите Братя от О.:В.:Л.:Б.: поискаха и получиха Признанието на мнозинството Регулярни Велики Ложи в света – все едно доколко е справедливо това към нашата Велика Ложа. Ние винаги сме приемали Ложите в състава на О.:В.:Л.:Б.: за Регулярни и Съвършени Масонски Ложи – най-малкото защото са отделила се при схизмата плът от плътта на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България (респективно – възникнали от роенето

<sup>4</sup> Попитай Масона от която и да е страна по света: «Мигар ти си Свободен Зидар?» - «Моите Братя Майстори [и Калфи] ме Приемат за такъв» - ще ти отвърне. И това е правилният отговор! Обиколили сме десетки страни по света, участвали сме в стотици Ритуали, водени на всякакви езици, но никъде не чухме някой Брат да отговори «Мен О.:В.:Л.:А.: [или О.:В.:Л.:Г.:, или Н.:В.:У.:Бр.: ... и пр. и пр.] ме приема за такъв.» Онзи, когото Братята му Приемат, е Свободен Зидар. Останалото е Масонска дипломатия. Тя също е важна.



на отделилите се наши Съюзни Ложи). Затова сме приемали и Братята, членуващи в тях за наши Братя. За онези от тях, напуснали своите Ложи и Странстващи, винаги са прилагани същите правила за Афилиране, които Основният закон налага за Странстващи Братя, зърнали Светлината в Регулярни Масонски Ложи, включително нашите собствени Съюзни Ложи. Поправката в чл. 6, ал. 3 на Основния закон от 326 А.:Л.: 2009 [16.05.2009 г. н.е.] даде израз на нашата готовност да Признаем самата О.:В.:Л.:Б.: по надлежния ред, установен в Братството. Сега вече идва време да направим следващата крачка към Признание на О.:В.:Л.:Б.:, по взаимно споразумение, а защо не и с едностранен акт, в очакване на реципрочност. Толкова важен въпрос не може да бъде предрешен, но трябва да бъде поставен ясно в дневния ред на Общото събрание, което по действащия ни Основен закон е единствено властно да взема Решения за Признание.

Макар да отделихме двата основни проблема, важно е да знаем, че Единението е решаващо за Признанието на нашата Велика Ложа. Няма съмнение, че напредъкът към Единение на българското Братство, ще бъде взет предвид от нашите Братски Велики Ложи по света за да дадат или Потвърдят своето Признание на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България. Наивно е обаче вярването, че е достатъчно О.:В.:Л.:Б.: мълчаливо да отхвърля всеки опит не само за Единение, но и за контакт с Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България, за да бъде во веки отказано Признание на В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.: Ние знаем, че в О.:В.: Л.:Б.: има мъдри Братя, които сигурно си дават сметка, , че Единението е решаващо и за Признанието на О.:В.:Л.:Б.:

За да разберем това ясно, трябва да вникнем в правилата, от които Регулярните Велики Ложи се ръководят, за да дадат, Потвърдят и поддържат своето Признание за чуждестранни Велики Ложи. В най-прост и ясен вид тези правила са формулирани от К.:В.:М.: М.:С.:А.: през А.:Л.: [1952 г. н.е.] с акта за създаване на нейната Комисия за информация по Признанията (К.:И.:П.:); те бяха неслучайно повторени в преамбюла на тазгодишния доклад на К.:И.:П.:

1. Легитимност на произхода.
2. Изключителна териториална юрисдикция, освен при взаимно съгласие и/или договор.
3. Спазване на Древните Ландмарки – особено, Вярата в Бог, Книгата на Светия Закон като задължителна част от Обзавеждането на Ложата, и забрана за обсъждането на политика или религия.

Разбира се, зад тези правила стоят Великите Ложи на северноамериканските Масони. Други Велики Ложи имат свои, донякъде различни, правила за Признанията<sup>5</sup>.

<sup>5</sup> За исторически първообраз, широко приеман за източник на Масонското обичайно право, се счита текстът на правилата за Признание на чуждестранни Велики Ложи, приет от О.:В.:Л.: на Англия на 72 А.:Л.: 5930 [04.09.1929 г. н.е.] Тези правила са: «1) Регулярност на произхода, т.е. всяка Велика Ложа да е основана законно от надлежно Призната Велика Ложа или от три или повече Регулярно учредени Велики Ложи. 2) Вярата във В.:А.:Н.:В.: и Неговата изявена воля да е необходимо изискване за членство. 3) Всички Посвещавани да поемат своите Задължения върху или като гледат към отворената Книга на Светия Закон, която се разбира като онова откровение на горното [изявената воля на В.:А.:Н.:В.:], което е обвързващо за вярата на конкретния Посвещаван. 4) Членството във Великата Ложа и в отделните Ложи да допустимо само за мъже, а никоя Велика Ложа не може да има Масонско общение от никакъв вид със смесени Ложи или организации, които допускат жени до членство. 5) Великата Ложа да има суверенна юрисдикция върху Ложите под неин контрол, т.е. тя трябва да бъде отговорна, независима, самоуправляваща се организация с единствена и безспорна власт върху Занаята или Символичните Степени (Чирак, Калфа и Майстор Масон) в своята юрисдик-

Трънливият път, извървян от Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България през десетилетието на схизма, най-ясно е описан в годишните доклади на К.:И.:П.: пред К.:В.:М.:М.: С.:А.: А напредъкът, постигнат през текущия Мандат личи в тазгодишния Доклад (2011) на К.:И.:П.:, който изрично потвърждава:

- легитимността на произхода, както на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България, така и на отделилата се от нея част, която днес е О.:В.: Л.:Б.: - «двете Велики Ложи имат общ произход»<sup>6</sup>;
- че както Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България, така и О.:В.: Л.:Б.: са Регулярни, т.е. отговарят на третото от правилата за Признание, наричано още «принцип за Регулярността», - «двете Велики Ложи практикуват Регулярно Масонство»<sup>7</sup>.

Докладът (2011) на К.:И.:П.: оставя открит спорния въпрос коя от двете Велики Ложи отговаря на второто от правилата за Признание, наричано още «принцип за суверенността», но отново дава израз на настоятелното указание към двете Велики Ложи, да потърсят начин за разбирателство, път за Единение: «Тази Комисия е настоявала двете Велики Ложи да разрешат техните различия без резултат през последните седем години; затова този въпрос няма да бъде разглеждан отново, докато Братята в България постигнат някакъв вид съгласие.»<sup>8</sup>

Какъв извод извлича опитният Майстор Свободен Зидар от Доклада (2011) на К.:И.:П.:? «Мисля, че фактически двете български Масонски Велики Ложи са заставени да потърсят възможности за спогодба и Единение в най-скоро време като равноправни, равнопоставени и Регулярни Братски обединения на Свободните Зидари в България.»<sup>9</sup> Тази задача трябва да реши през следващия Мандат Великият Майстор с помощта на Великите Сановници и всеки Брат Свободен Зидар, членуващ във В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.:

Голяма грешка би била да търсим Признание единствено с петиции, изложения и прошения до Братските Велики Ложи в света. Да бяхме единствено следвали тази тактика, да бяхме само страдали като несправедливо и незаслужено обидени, сега щяхме да сме още в началото на пътя към Признанието – потънали в забвение и самосъжаление. Нашата тактика ще е друга: ние ще търсим Признание във всяка достъпна за нас възможност и форма на Масонско общение.

- като активно участваме в международни Масонски форуми и конференции, които ни дават възможност за развитие на контактите и връзките ни с Братските Велики Ложи;
- като участваме в международни Масонски проекти да дадем своя принос за опазване на паметта на Братството, за развитие на Занаята и за всемирния напредък на

---

ция; и по никакъв начин не е подчинена и не поделя тази власт с Върховен Съвет или друга Власт, претендираща за надзора върху тези Степени. 6) Великите Светлини на Масонството (а именно Книгата на Светия Закон, Винкелът и Пергелът) винаги да са изложени, когато Великата Ложа или подчинените ѝ Ложи Работят, като главната от тях е Книгата на Светия Закон. 7) Обсъждането на религия и политика в Ложата е строго забранено. 8) Принципите на Древните Ландмарки, обичаи и правила на Занаята да се спазват стриктно.»

<sup>6</sup> К.:И.:П.: на К.:В.:М.:М.: С.:А.:, Доклад 2011, О.: Денвър, 243 А.:Л.: 6011 [22.02.2011], България, § 3.

<sup>7</sup> *Ibidem*, България, § 3.

<sup>8</sup> *Ibidem*, България, § 4.

<sup>9</sup> Бр.: проф. Петър Иванов, д-р фил., Седем важни послания от Денвър, Л.: Черноморски приятели П.: 005, О.: Варна, 250 А.:Л.: 6011 [01.03.2011], с. 2

Великия Градеж; за пример може да служи Работата ни като член на Асоциацията «Масонски Мемориал Джордж Вашингтон»;

- като търсим двустранни срещи с Братски Велики Ложи и с желание се включваме в съвместни и многостранни проекти; голям потенциал виждаме в Масонския туризъм за контакти с чуждестранни Братя, особено от съседните Велики Ориенти.

Както всички Регулярни Велики Ложи, така и Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България зачита единствено трите Символични Степени в Занаята - на Чирака, Калфата и Майстора Зидар, върху които простира изцяло своята юрисдикция, тя е върховната Масонска власт, която не признава и не допуска викаква друга власт, освен своята, върху Занаята си, върху Работата Ложите в трите Символични Степени и над себе си като автономна Свободно-зидарска организация. Друг е въпросът, че Великата Ложа може да Работи съвместно и в Братска Любов с други Регулярни Велики Ложи в чуждестранни ориенти, а и във Великия Ориент България по реда, прогласен в чл. чл. 6, ал. 3 О.:З.: - такава Братска и Регулярна Велика Ложа е О.:В.:Л.:Б.: Тази съвместна Работа обаче не поставя ничия Масонска власт над нашата Велика Ложа, а е модус за задружно и успоредно упражняване на върховната власт върху Занаята в България от две Братски Велики Ложи. Припомняме тези принципи, за да заявим ясно: нищо не може да накърни суверенитета на Великата Ложа и не я подчинява на друга власт стремежът ни за Единение на Братството и радушното ни желание за по-активен диалог с Ближните и със светските организации, чиято дейност е в хармония с нашите Велики Принципи.

Ние ще приветстваме и подпомагаме развитието в България на Приетите от Регулярното Масонство Масонски Ритуали, наричани «високостепенни Масонски системи». Те са едно безценно богатство на Масонската култура, всяка от тях е висша школа в Царското изкуство със своите собствени, дълбоко нравствени учения и свой специфичен път за достигане на висшето човешко съвършенство. Ние сме щастливи и горди, че нашите Братя Майстори имат възможността да развиват и усъвършенстват своите Масонски знания и умения с Работата си в древния и почитаем Стар и Приет Шотландски Ритуал, най-широко разпространеният в света и най-популярният измежду Масонските Ритуали. Ние се радваме на постиженията и развитието на С.:П.:Ш.:Р.: в България, защото успехите му са и наши успехи, дело на нашите Братя, членуващи в Ритуала. В същото време с радост ще посрещнем в България и с всички сили ще подпомогнем Инсталирането и растежа и на други Приети Масонски Ритуали, като Ритуала Йорк, Ритуала Мемфис-Мизраим, Ритуала на Стриктното Съблюдение и пр.

Всеки от Масонските Ритуали има своята вътрешна организация и ред, по който въвежда Братята, членуващи в него, в съответни Степени, избира ги или им възлага специфични за този Ритуал длъжности. Но нека да е ясно казано, че всякакви такива «високи Степени» не са нищо повече от Символичната Степен Майстор и израз на достигнатото в съответния Ритуал усъвършенстване на Братя Майстор. А никоя длъжност в Ритуала, както и да се нарича и каквито и права да дава на Брата, който я упражнява, в организацията на този Ритуал, не му дава каквито и да е други права във Великата Ложа и в Съюзните Ложи, освен онези, които има като Майстор Свободен Зидар или са му дадени по силата на избора на неговите Братя Майстори. Всички тези отношения се уреждат в акта, с който Великата Ложа е дала, а Масонският Ритуал е приел даденото съгласие за Инсталиране и Работа, и с който се е подчинил на Основния закон и върховната Масонска власт в България.

Трябва да са ясни условията нов Ритуал да получи съгласие за Инсталиране и самостоятелна Работа във Великия Ориент България. За нас тези условия са:

- Признание. Ние ще допускаме и ще подкрепяме Инсталирането в България единствено на Масонски Ритуали, които се Признават и работят в Братска Любов и под юрисдикцията на Регулярните Велики Ложи в страните, където са разпространени.
- Легитимност. Ние ще допуснем Инсталирането в България само на автентични организации на Масонските Ритуали, т.е. такива, които се Инсталират легитимно, по реда и при условията, определени от върховните органи на самия Масонски Ритуал и за които Великата Ложа предварително се е уверила, че ще бъдат Признати след като бъдат надлежно Инсталирани от другите национални организация на Ритуала, които Работят под юрисдикцията на Регулярните Велики Ложи. Апокрифен «внос» на високостепенни Масонски системи от Братя, самозвани да го Инсталират в противоречие с правилата на самия Ритуал и Древните обичаи на световното Масонство, няма да допуснем, колкото и да ни се иска древните Масонски Ритуали да заработят час по-скоро у нас.
- Подчинение. Предварително условие за Инсталирането на който и да е Масонски Ритуал е неговото безусловно и неограничено подчинение на Основния закон на Движението в България и на върховната Масонска Власт на Великата Ложа С.:С.: П.:З.: в България (съответно и на О.:В.:Л.:Б.: според условията на очакваното Единение). Очакваме всеки Масонски Ритуал, който ще се Инсталира в България най-малкото да отговаря на условията за учредяване на нова Съюзна Ложа, поставени от Основния закон, да поиска и да получи съгласие за Инсталиране по реда, приложим за нови Ложи съобразно Правилата за Роене на Светлината. А перманентно условие за Работата на всеки Ритуал, за което Великата Ложа като суверенна Масонска власт ще следи, макар и без да се намесва в делата на Ритуалите, ще е стриктното спазване на Основния закон и на собствените закони и правила на самия Ритуал. Правилото за ненамеса няма да ни попречи да Приспим всеки Ритуал, който си позволи да нарушава Основния закон, условията на съгласието на Великата Ложа за неговото Инсталиране и Работа, или собствените си закони и правила – според разпоредбите и по процедурите на Основния закон и със Силата на върховната Масонска власт.

Всяко различно третиране на Масонските Ритуали поставя под съмнение Признанието на самата Велика Ложа С.:С.: П.:З.: в България от световното Регулярно Масонство.

Масонските Ритуали са древни организации на Братството, възникнали, за да опазят поверените им ценности и тайнства. Най-разпространените от тях са глобални, те защитават и обогатяват универсални човешки ценности. Други пък са специфични за няколко нации или само за един народ – такива са скандинавските Масонски Ордени, германският Свободнотидарски Орден (Великата Ландесложа на Свободните Зидари на Германия). Но Масонството е живо. Масонски Ритуали [Rites] и Масонски Ордени могат тепърва да възникнат, за да преоткрият особени древни ценности в преданията и сказанията на народите, от които черпят Сила, за да бранят специфични национални ценности без да отстъпват от Великите принципи на Регулярното Масонство. Земите на най-древната, запазена в Европа държава - България, неслучайно наричана от сериозните изследователи на трансценденталното «държава на духа» са богати на древни култове и тайнства, които могат да станат плодородна почва за специфични Масонски Ордени. Да споменем само мистериите на тракийските посветителски общества, орфизма, тангризма, богомилството и православие. Толкова векове до днес те са останали неизбродена *terra incognita* за Свободното Зидарство. Но техните древни корени са живи или пък тлеят дълбоко в недрата на нашата земя. Ние ще приветстваме и ще съдействаме на наши и чуждестранни Братя,

които решат да разровят недрата, да съберат тези древни богатства, за да ги опазят за Братството в новоучредени от тях Масонски Ордени. Даваме си сметка колко трудно.

Важна е ролята във Великия Градеж на Масонските Ритуали, но и на другите Масонските организации (Регулярните Масонски Ордени, международните Масонски асоциации) и пара-Масонските формации - Братски клубове за взаимопомощ като Грото, Древния Египетски Орден на Хиосяните, Братски социални клубове като Високите Кедри на Ливан и Олтара (Shrine, Древния Арабски Орден на Благородните от Мистичния Олтар), изследователски ордени като Обществото на Филалетите, смесени светски ордени на Братя и техните Сестри като Ордена на Източната Звезда, ордени на Сестрите като Дъщерите на Нил, Амарант и ордени на децата като Международния Орден на Дъщерите на Йов, Международния Орден на Дъгата за Момичета, Масонската скаутска организация ДеМоле Интернешънъл. Ние ще търсим, както досега, възможност за Инсталиране и развитие на Масонски и пара-Масонски организации в България. За съжаление проблемът с Признанието на В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.: засега пречатства този наш стремеж.

### Интегритет

गतशोकं न कुर्वीत भविष्यं नैव चिन्तयेत्  
वर्तमानेषु कार्येषु वर्तयन्ति विचक्षण

[gataśokam na kurvīta bhaviṣyam naiva cintayeta  
vartamāneṣu kāryeṣu vartayanti vicakṣanaḥ (санскр.)]

«Напразни са тревогите за миналото и бъдещето  
мъдрецът мисли и работи само за настоящето.»

Древна ведическа мъдрост

«Интегритет» е изконно Масонско понятие, мисловен символ, който може да бъде подобаващо интерпретиран единствено в контекста на Свободнозидарската символика. За това понятие няма дума в българския, а и в повечето естествени езици, та транскрибираме и ползваме английската. Впрочем то от векове е пренесено в разговорния език, който го приема като поредната идеологема<sup>10</sup>, подобно на «демокрация» или «джентълмен». А дълбоко осмисленото от Масонската символика понятие «интегритет» сочи желаното качество на Градежа (човека и неговия свят) и съчетава едновременно завършеност, цялостност, вътрешно равновесие, здравина, издръжливост, съответствие с правилата, точност, почтеност, надеждност. Или, както казва американският писател Джим Стовал, «Интегритет е да вършиш правилните неща, дори когато никой не те гледа». Интегритет е достойнството, което във все по-голяма степен желаем да проявяват и нашата Велика Ложа С.:С.:П.:З.: в България, и целият наш Градеж.

Днес с удовлетворение можем да отчетем пред вас, че изпълнихме едно от главните обещания, с които поехме този Мандат: Великата Ложа вече надскочи аматьорския етап, когато координацията на Движението и администрацията на Великата Ложа се движеха

<sup>10</sup> «Идеологема» е част от дадена идеология, елемент на идеологическата система; за разлика от термина, идеологемата няма строго определено (ограничено) значение, значението ѝ се мени в съответствие с политическата прагматика. Идеологемата винаги е маркирана, т.е. емоционално оцветена. [Фелдман Д.М. Терминология власти. Советские политические термины в историко-культурном контексте, Российский государственный гуманитарный университет, Москва, 2006]

предимно от ентузиазъм, но до голяма степен хаотично и доколкото стигат ума и силите на Великия Майстор и Великия Секретар. Вече разполагаме с професионален, постоянно действащ секретариат, функционално обособен за специализирания протокол Кабинет на Великия Майстор и общата Канцелария на Великия Секретар, с постоянно нает обслужващ персонал и доброволно помагачи при нужда Братя, под общото ръководство на наш Брат, Майстор Свободен Зидар, който Работи за Великата Ложа на пълен Работен ден (често и много повече). Вече разполагаме с добре уреден архив, включително за съхранение на лични данни на Братята; това ни позволи да изпълним всички законови изисквания и Великата Ложа е бѐде надлежно регистрирана като администратор на лични данни. Значително нарасна, както е модерно да се каже, административният капацитет на Великата Ложа. Значително, но недостатъчно.

Една идея от Мандатната плоча, положена от нас в навечерието на този Мандат, бе развита от Съвета на Великите Сановници и вече е реалност – около една трета от Братята вече имат Масонски паспорти, очакваме до края на следващата Масонска година да завърши кампанията по първоначално издаване на паспортите; след това Масонски паспорти ще се издават на Новопосветените, Афилираните Братя, приходящи от други Велики Ложи, а и за текуща подмяна.

Нашите Масонски паспорти, за които получихме искрени похвали от Братски Велики Ложи, и които вече се сочат за пример от тях, ще позволят на Братята да се идентифицират като Свободни Зидари навсякъде по света, за да се възползват от правото на посещение, което Четиринадесетата Ландмарка признава като присъщо на всеки Свободен Зидар. Но те изпълняват и много по-широки функции. С обхващането на личните данни за издаването на Масонските паспорти, едновременно се създава общият регистър на Братството, който в бъдеще ще позволи да се обхване и следи в реално време израстването на Братята в Занаята, заеманите от тях Масонски длъжности, прехвърлянето на членството им между Ложите, получаваните награди, налаганите наказания. Масонският паспорт ще служи и като основа за стриктна отчетност на Вноските към Ложите и към Великия Ковчег, а резултатите от тази точна отчетност ще се проявят още в края на следващия бюджетен период.

Организация с числения състав, обема дейност и потенциала на нашата Велика Ложа има нужда от значително по-мощна административна подкрепа.

В годините на следващия Мандат нашите усилия за подобряване и разширяване на обслужващия апарат ще се насочат в три основни посоки:

- автоматизация на текущите информационни процеси с помощта на специализираната информационна система на Великата Ложа, чието внедряване предстои (дори вече се бави след уговорените срокове);
- увеличаване на наетите служители, включително на пълен Работен ден; практиката доказва очакваното: никой не може да замени Майстора Свободен Зидар в Работата на Великата Ложа, затова ще се стремим да привлечем и назначим на постоянна Работа още един Брат Майстор;
- разширяване на кръга от Братя, натоварени с административни и координационни функции – като сътрудници по граждански договори, трудови договори на непълен работен ден и като доброволни сътрудници (в това отношение имаме показателния пример на Норвежкия Свободнозидарски Орден).

Недостатъчно ползваме знанията и възможностите на най-опитните наши Братя, извървели целия път на усъвършенстване в Занаята и заемали най-високите длъжности в Ложите и

във Великата Ложа, но вече оттеглили се от тях и предали тези висши длъжности на следващото поколение техни ученици. Ние трябва да намерим начин с дължимата почит и уважение да съберем около Великия Майстор най-издигнатите и авторитетни Братя, които да бъдат негови съветници, опора и подкрепа. Според нас по подобие на много други Велики Ложи и нашата Велика Ложа С.:С.:П.:З.: в България трябва да има Сенат или както и да бъде наречен този синод (от старогръцки σύννοδος, събрание) на Масонските старейшини.

Собственото постоянно седалище на Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България вече не е мечта, а обозримо бъдеще. Напълно реална е целта нашият Дом Яворов да отвори врати до края на идущия Мандат.

Тук е мястото да подчертаем, че наред с всички други идеи и очаквания, с които свързваме проекта «Дом Яворов», в изпълнение на проекта Великата Ложа придоби и управлява своето първо Масонско предприятие - «Дом Яворов» ЕООД. През следващата година то ще функционира като пасивен инвеститор, но предстои да Заработи и като оперативно обслужващо звено, стопанисващо собствеността и подпомагащо дейността на Великата Ложа и Съюзните Ложи. По модела на «Дом Яворов» ЕООД в бъдеще ще се организират и други помощни Масонски предприятия, когато възникне нужда от тях.

Имаме право да се гордеем с подобрената организация и отчетност на финансите на Великата Ложа. Вече отчетохме първия амбициозно съставен, но въпреки това успешно, даже с надвишение, изпълнен бюджет. Всички финансови операции на Сдружение «В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.:» и «Дом Яворов» ЕООД – без изключение, - се извършват по банков път. Имаме добре уредено професионално счетоводство и изрядна данъчна отчетност. За първи път безусловно изпълняваме изискването на чл. 52, ал. 2 от Основния закон за текуща тримесечна отчетност. Пред Великото Общо събрание ще се представи втория пореден отчет от независим финансов одит - на Сдружение «В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.:» и на «Дом Яворов» ЕООД. Резултатите от подобрената финансова дейност се виждат и в изпълнения бюджет и в значително подобрената събираемост на Вноските във Великия Ковчег. Но най-трудното тепърва предстои.

Важна задача за Работа върху финансите на Великата Ложа през следващия Мандат ще е да затворим отчетния цикъл с първия консолидиран финансов отчет, който ще обхване не само Великия Ковчег (финансите на Сдружение «В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.:» и на «Дом Яворов» ЕООД, заедно с разходите на Великата Ложа, заплащани пряко от дарители), а ще даде сметка за финансовите потоци в цялата Велика Ложа (Великият Ковчег и Ковчезите на Съюзните Ложи).

Най-болезненият финансов въпрос, който продължава да стои пред Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България е проблемът за финансовата състоятелност на Великата Ложа. Очевиден факт е, че Великата Ложа не може да се самоиздържа от постоянните си приходи. Макар че е сведена близо до минимума и е сериозно недофинансирана, Работата на Великата Ложа изисква значително по-голяма издръжка. В.:Л.:С.:С.:П.:З.:Б.: има многократно по-висок потенциал, който не успява да разгърне, защото не е в състояние да го финансира. Не успокоява, а още повече ни притеснява, че финансите на О.:В.:Л.:Б.: са в още по-окаяно състояние.

Ясно е, че Великата Ложа С.:С.: П.:З.: в България има нужда от повече собствени приходи. Откъде могат да дойдат?

- Увеличението на Вноските на Братята и частта от тях, постъпваща във Великия Ковчег, е естественият източник за покриване на нарастващата издръжка. Въпреки постепенното, но вече умерено и плавно, увеличение на броя на Братята и ефекта от подобрената събираемост на Вноските, увеличението на годишния размер на Вноските изглежда неизбежно и трябва да бъде обсъдено от Общото събрание още за следващия бюджетен цикъл.
- Приходите от доходоносни дейности на Великата Ложа С.:С.: П.:З.: в България са пренебрежими засега, но макар недостатъчен да покрие финансовия недостиг, имат потенциал за съществено нарастване. Тук се включват приходите от издателска дейност, от платени услуги на Великата Ложа (например за издаване на Масонски паспорти) и приходи от лицензии (например за производство и продажба на Масонски параферналии – знаци, плакети, сувенири, облекло и обзавеждане, - правата върху които държи Великата Ложа), както и нетните приходи (след покриване на разходите) от помощни Масонски предприятия (пр. нетни приходи от «Дом Яворов» ЕООД – от наем на помещения и организирани светски прояви в Дома).
- Приходите от ренти, лихви и сродните финансови приходи са действително сериозният собствен приход, от който се издържат Братските Велики Ложи; това са приходи от собствен капитал, трайно вложен в доходоносни недвижими и финансови активи, а собственият капитал е натрупан от завещания, инцидентни дарения на Братя и учредени от тях издръжки и ренти. Като млада Велика Ложа в най-бедната европейска страна, ние (почти) нямаме натрупан собствен капитал, който да носи лихви и ренти; това не означава, да не мислим сериозно за натрупване и да насърчаваме Братята.

Дотук говорим за собствените приходи на Великата Ложа. Тяхното предназначение е да поддържат живота на организацията и възможността ѝ да участва като достоен, равноправен и равнопоставен член на световната Братска верига на Регулярните Велики Ложи. Те са навсякъде по-малката част от средствата на Братството, нито могат, нито пък са предназначени да платят Великия Градеж. Славните и величествени Градежи на Братството се финансират от много по-могъщ източник на средства – даренията на Братята. Не от текущите Вноски, а именно от дарения на Братята са набрани огромните капитали, които Братството по света управлява и влага в своите човеколюбиви начинания. Обичайно е в страните, където Масонството е силно, Братя да даряват милиони, дори десетки милиони за проектите на своите Ложи. Да си припомним само славния подарък на една от най-старите Велики Ложи, Великия Ориент на Франция, за американския народ – Статуята на свободата. Или пък прочутият жест на Братята от Ложа № 22, О.: Александрия, дарили земята, върху която да се издигне столицата на американската държава и да носи името на Първомайстора на тяхната Ложа, по-късно Велик Майстор в новия Велик Ориент на Окръг Колумбия – Н.:В.:У.: Бр.: Джордж Вашингтон. Или пък знаменития Градеж на храма на демокрацията и дом на американския парламентаризъм – Капитолия, също съграден от Братя и с дарения от Братя. Или пък Масонският мемориален комплекс в О О.: Арлингтън, Вирджиния. Неизброими са величествените паметници, оставени от Масонството навсякъде по света.

Вярно е, че и Братята от нашата Велика Ложа даряват, каквото могат. Но Братята нямат много. Нашите дарения са крайно недостатъчни в сравнение с високите цели, които си поставяме. Ще дойде време, убедени сме в това, и Братя, членуващи в нашата Велика Ло-



жа да даряват и завещават милиони за Масонски Градежи. Важното цялата наша Работа в Съюзните Ложии и във Великата Ложа да показва на Братята ценността на хуманния жест, да ги сгрива с радостта от споделиението и да събужда у тях желанието да дарят, да възпитава във високата култура и идеалите на хуманиста и благодетеля.

През текущия Мандат недостигът на финансиране се покрива от дарения на Великия Майстор и Великите Сановници. В началото на този Мандат ние дадохме пред вас обет, че всеки от нас сам ще заплаща разходите за изпълнение на своята длъжност във Великата Ложа – включително по международната дейност, включително Работата на Кабинета на Великия Майстор и Канцеларията на Великия Секретар. Така ще е и през следващия Мандат: нито лев от Великия Ковчег няма да похарчим за Работата, която вършим, ако Великото Общо събрание ни гласува доверието, което повторно искаме от вас.

Същия пример последваха, доколкото им позволява личното състояние, и другите Братя Велики Сановници. Някои от Великите Сановници отделно направиха сериозни дарения за Великата Ложа. Всъщност нито лев постъпления от Вноски във Великия Ковчег през цялата 2010 финансова година не бе похарчена за текущата дейност на Великата Ложа. Цялата текуща издръжка бе за сметка на Великия Майстор и Великите Сановници. Но ние си даваме сметка, че тази практика е несъстоятелна. Великата Ложа не бива да зависи от възможността и желанието на Великия Майстор и Великите Сановници да финансират дейността ѝ. Тя трябва да може да съществува дори ако трябва да заплаща в пълен и достатъчен размер всички разходи за Градежа. Затова с нарастваща тревожност и острота стои проблемът за обезпечаване на достатъчно и устойчиво финансиране на Великата Ложа.

Единението подсказва друго решение на финансовите проблеми на двете Велики Ложии. Дори най-«меката» форма на Единение – споразумение за взаимно Признаване и Братско единодействие, - създава синергия и възможности за икономия и поделяне на разходи.

Широко поле за Работа на Великата Ложа и през следващия Мандат са необходимите промени в Основния закон и развитието на системата от Правила, регулиращи Работата и взаимоотношенията в Движението на С.:С.:П.:З.: в България. Тези необходими промени във вътрешната нормативна уредба на Занаята предполагат:

- изменения и допълнения на Основния закон с оглед опростяване на процедурите (онова, което е било приемлив ред за Работа на Велика Ложа с една дузина Съюзни Ложии в състава си, вече пречи на значително увеличилата размерите си организация), изрично регламентиране на неуредени от Основния закон принципни проблеми и адаптиране на разпоредбите на Основния закон с оглед бъдещото Единение на Братството; нужно е например да обмислим въвеждането на статута на пасивно членство в Ложите и в Движението, системата на Масонски отличия и възможността за учредяване на статут на Почетни длъжности, необходимите промени в системата на органите на Великата Ложа (например възможността да отпадне институтът на Великото Общо събрание) и техните компетенции, уредбата на Масонски наказания, материалноправната и процесуална уредба на Масонското правосъдие;
- допълването на системата от Правила, които да се кодифицират и в целостта си да съставят все още липсващия правилник за приложение на Основния закон (а тази липса е обект на честа и справедлива критика);
- приемане на основополагащи Масонски актове и присъединяването им към вътрешната нормативна уредба на Движението С.:С.:П.:З.: в България; такива актове (обикновено наричани «декларации») са приети от повечето Регулярни Велики Ложии по света като конститутивни и определящи отношенията им към трети местни и чуж-

дестранни организации (на Масони, Ближни, Парамасонски, Профански); приемането на аналогични декларации от една Велика Ложа се възприема като манифестиране на принадлежността ѝ към световната верига на Регулярното Масонство; такива например са декларацията за правилата за Признание на чуждестранни Велики Ложички (по примера на приетите от О.:В.:Л.:А.: на 72 А.:Л.: 5930 [04.09. 1929 г. н.е.]), декларацията за целите и отношенията в Занаята (по примера на приетата декларация на О.:В.:Л.:А.: на 75 А.:Л.: 5949 [07.09.1949 г. н.е.] и пр.

Много беше направено през текущия Мандат и предстои до края му, по отношение на развитието на системата от Правила. Ние се ангажираме, че получили доверие с вашия избор, до края на Мандата ще представим за обсъждане в Съюзните Ложички един обстоен пакет с предложения за изменения и допълнения в Основния закон, както и с програма на новоизбраните състави на Съвета на сано̀вниците, Великия Братски Съд и Комисиите на Великата Ложа за развитие на съответните им устройствени правилници през идния Мандат. В това отношение, както и досега ще спазваме неотклонно принципа на предпазливост, който изисква всякакви промени във вътрешната нормативна уредба да бъдат внимателно подготвени и задълбочено обсъдени във всички Съюзни Ложички, а бележките и предложенията им да бъдат подробно разгледани и отразени, още преди проектът да бъде поставен на дневния ред на органа, който е властен да го приеме.

### Ангажимент

«We make a living by what we get,  
but we make a life by what we give.»  
Sir Winston Leonard Spencer-Churchill

«Ние живеем от това, което получаваме,  
но ние живеем за това, което даваме.»  
Сър Уинстън Леонард Спенсър-Чърчил

Какъв ще е смисълът на нашата Работа, ако тя остане заключена зад портите на Ложичките? Тя би останала непотребна самоцел, «суета и гонене на вятър», както бе казал Еклезиастът<sup>11</sup>. Занаятът ни променя и усъвършенства, той ни учи на Царското изкуство, но каква ще е ползата от наученото, ако не се наемем да го приложим, за да променим света. Ние сме си поставили велика цел и във всеки Ритуал си я припомняме: «ние градим Храма на Хуманността». Това е нашият ангажимент към нас самите, нашите семейства, обществото и света като цяло. Вярно, че малки и недостатъчни са нашите възможности, но още по скромни са нашите опити да следваме целта, която сме си поставили. Дошло е време Братството на Свободните Зидари в България да поеме нови, още по-големи отговорности. Не е безчестие да не успеем, срамно е да не опитаме.

Измежду трите Велики принципа на Свободното Зидарство – Братска любов, Помощ и Истина, - единствено Помощта намира материално проявление и ражда плодове, по които ще ни познаят и оценят околните. И в двете форми на Помощта като Братска взаимопомощ и Масонска благотворителност, тя е функция на Съюзните Ложички. В нея общите органи на Великата Ложа имат единствено координираща и организираща роля. Въпреки че не е Работа на Великата Ложа да изземва тази изконна функция на Съюзните Ложички, съществуват форми на Масонската благотворителност, които предполагат ангажирането на юридическото лице на Великата Ложа и личността на Великия Майстор.

<sup>11</sup> Вехтият Завет, Книга на Еклезиаста или Проповедника, 1:14

Такива изключения са например:

- национални кампании, в които се включват Българският червен кръст, Българската православна църква и другите религиозни изповедания, национално представителни организации – в такива съвместни и мащабни национални благотворителни акции е редно Братството да бъде представено именно от Великата Ложа;
- съвместни проекти с държавни органи, в които Великата Ложа представлява цялото Движение С.:С.:П.:З.: в България;
- съвместни проекти с Братски Велики Ложи, в които Великата Ложа взаимодейства с другите суверенни Масонски юрисдикции на нивото на Великите Майстори и компетентните Велики Сановници и централни органи на Великите Ложи.

Утвърдената ни практика в такива случаи, когато Великата Ложа се ангажира като институция в благотворителни проекти, е да разпределяме поетите от Великата Ложа ангажименти между Ложите и да организираме фондонабиране *ad hoc* за целите на проекта. Поради тази причина досегашните бюджети на Великата Ложа не предвиждат набиране на средства за благотворителност във Великия Ковчег. Предвидената минимална сума в бюджетното перо «Масонска благотворителност» е предназначена за покриване на организационни разходи по управлението на общата благотворителна дейност, в която се ангажира Великата Ложа. Неубедителното ни представяне в няколко важни национални проекти през последните години – най-вече поради невъзможност да мобилизираме съдействието на Ложите в краткото време, с което обикновено разполагаме. Налага се изводът, че тази практика се нуждае от преразглеждане. Целесъобразно е във Великия Ковчег да се бюджетира разходи за общо участие в благотворителни кампании, в които Великата Ложа пряко представлява Братството.

Отвеки е ангажиментът на Свободните Зидари към сираците, болните, старите и беззащитните. Нашето намерение е да потърсим подходящите организационни форми, които да позволят на Братството все по-отговорно и осезаемо да поеме този свой ангажимент. Важно е да се разбере от нас и да се почувства в обществото, че нашият ангажимент не е инцидентен и случаен, а постоянен и всекидневен. Не е достатъчно само да твърдим, но трябва дълбоко да осъзнаем и най-вече да сторим така, че кухните за бедни, старопиталищата на сираците, приютите за бездомници, хосписите за болни и домовете за стари хора да станат постоянни Работни места за Ложите.

Отговорността на Свободните Зидари пред обществото далеч не се изчерпва с Масонската благотворителност. Тя е значително по-обхватна. Като най-старата, най-ефективна и най-влиятелна независима от власт и религия обществена организация, Братството е естествена мрежа за влияние. Ние можем и сме отговорни да упражним нашето влияние в обществото в полза на хуманността и справедливостта. Този ангажимент не влиза и в най-малко противоречие с нашите Древни задължения, които ни забраняват дори да обсъждаме политика и религия (при открита Ложа). Ние имаме възможността – както Ложите на местно ниво и в регионите, така и всички заедно на национално и международно ниво, да подкрепяме проекти и инициативи, чрез които се постигат нашите цели и принципи, от когото и да произхождат те. С това не ангажираме Братството в служба на която и да е политическа сила или държавна власт, а напротив, така насочваме политическите органи на власт на Работа в името на човеколюбивите цели на Братството. Разбира се, всеки такъв ангажимент за съдействие трябва да бъде внимателно преценен, за да не допуснем намеса на Братството в полза на чиито и да е користни цели, в дребнави интриги, противоборства и нечисти помисли.

Наша грижа е селекцията, усъвършенстването и опазването на националния елит във всички области на човешката дейност. Задачата на Братята е да забележат бъдещите Търсеци Светлина от най-млада възраст, отговорност на Ложите е да седят и подпомагат личностното им развитие още преди да дойде време да почукат на вратата на Храма. Това означава да преосмислим все още преобладаващата практика на късоглед и инцидентен подбор на Търсеци, да погледнем по-далеч и по-смело в бъдещето. Не е трудно да съзреш свободния човек с добро име, когато вече се е реализирал. По-мъчно, но далеч по-ценно за Братството е да забележи човека със заложби преди да се е изявил, за да му помогне и напътства за да се утвърди като личност и гражданин и да заеме с наша подкрепа заслужено високо място в обществото. А още по-важно е да подпомагаме Братята да растат и да се развиват, макар да е тежко в днешното объркано и атомизирано общество.

Великата Ложа е в дълг към Масонската книжнина. Наистина Съюзните Ложички и Братята издават оригинална и преводна Свободнозидарска литература, но пазарът е наводнен със съмнителни и пошли писания, които превръщат Масонството – разбира се в очите на невежия Профан, - в посмешище и културен субпродукт. Цари терминологична неразбория дори в най-ценните издания. За да може всеки – и Брат и непосветен, да отличи автентичната Масонска литература, която дава на Братята и публиката достоверни познания за Братството, Великата Ложа трябва да приеме правила, по които да се предлагат, рецензират и разглеждат меродавните Масонски издания, които да носят Знак на Великата Ложа, потвърждаващ техните качества и стойност.

Поетите от нас в Мандатната плоча от 6009 А.:.L.: ангажименти за разширяване на обема и подобряване на разпространението на вътрешната информация за живота на Братството изостават, но остават наш приоритет. Макар че тук няма да ги повторим, те ще са важна задача върху която ще продължим да Работим през следващия Мандат. Време е да се възстанови издаването на бюлетин или списание, собствен орган на Великата Ложа.

Ние не сме сами в нашите високи цели и значими ангажименти към обществото. Време е да обърнем поглед и да подадем ръка към всички организации, които споделят нашите Велики принципи и имат сходни на Братството цели. Преди всичко трябва да Работим по-активно и постоянно с нашите Ближни (нерегулярни Масонски, ко-Масонски и псевдо-Масонски<sup>12</sup> организации). Като най-мощната и влиятелна организация на Братството в страната, Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България може да стане логичен център на светско общуване и организирано взаимодействие на Ближните. Можем да активизираме и да потърсим начин за формализиране на взаимодействието с местните структури на авторитетни международни хуманитарни и благотворителни организации, като Ордена на тамплиерите, Ротари клубовете, Лайънс клубовете и т.н. В тях членуват наши Братя, които са естествената връзка и спойка. Дължим внимание и подкрепа на хуманитарните начинания на Българската православна църква, но ние малко правим, за да преодолеем безпочвените предрасъдъци на църковния клир.

Следовници и поддръжници на нашите цели в своите области, са т.нар. творчески съюзи – организациите на дейците в отделните сфери на духовната култура: Съюзът на архитектите, съюзите на художниците, писателите, композиторите и пр. Нашите Братя в тях са измежду най-активните и авторитетните им членове. През идущия Мандат наша важна зада-

<sup>12</sup> Псевдо-Масонските организации ползват или наподобяват Масонските Ритуали без да се подчиняват на Древните Ландмарки, пренебрегват Древните Задължения, а повечето и нехаят за Древните обичаи и правила на Гилдията. Такива са псевдо-Масонските женски ордени, кландестинските псевдо-Масонски ложи, някои Младежки Братства и пр.

ча е установяването на Работни отношения с творческите съюзи. Ще подедем инициативата да сключим с тях споразумения за взаимодействие.

Такива координационни споразумения можем да предложим и на държавни ведомства (например Министерството на културата, Министерството на образованието и науката) и общински власти, Българската академия на науките, университетите, Българския червен кръст, изобщо на всички държавни органи и обществени организации, с които и свързват общи цели и проекти.

С тази Мандатна плоча посочихме високи цели и очертахме трудни задачи за идущия Мандат, макар че ясно съзнаваме колко малко е времето, и че голяма част от набелязаното ще остане изпълнено или незавършено до края на 6013 А.:L.: Голям успех за Великата Ложа ще е да свършим дори част от това, за което мечтаем и което споделяме в тази Плоча. Малкият принц на Антоан дьо Сент-Екзюпери открива, че човек е толкова голям, колкото са големи мечтите му. Тази мярка важи и за човешките организации, то се отнася и до Великата Ложа С.:С.:П.:З.: в България. Ние не можем да обещаем, че ще успеем във всичко, за което говори тази Мандатна плоча, но че ще Работим за това без да пестим сили, и че ще се стремим към желаното, доколкото се окаже възможно, за това, Братя

**даваме думата си на Свободни Зидари,**

в Името на Великата Ложа на Старите Свободни и Приети Зидари на България  
и в страхопочитание пред Великия Строител на всички светове,  
Великия Архитект на Вселената!